

Vak: Aardrijkskunde Leerweg: Kader beroepsgerichte leerweg Methode: Methode: De wereld van Cursusjaar: 2026-2027								
Periode	PTO of PTA	Eindtermen ¹ <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm en duur	Magister ² code	Herkansen ³ Ja/nee	Weging PTO	Weging PTA
3.1	PTO/PTA	AK/K/7 Arm en rijk⁴ De kandidaat kan: - Verschillen tussen meer en minder welvarende wijken en voorstellen voor verbetering van de woon- en leefomstandigheden in de eigen regio beschrijven. - Regionale verschillen in welvaart in Nederland beschrijven en verklaren. AK/K/3 Leervaardigheden in het vak aardrijkskunde⁵ De kandidaat kan een aantal vakvaardigheden toepassen die bijdragen tot de ontwikkeling van het eigen leervermogen. Bij het bestuderen van gebieden, aardrijkskundige verschijnselen en vraagstukken kan de kandidaat in dat verband: - Verschillende typen aardrijkskundige vragen herkennen en formuleren; - Aardrijkskundige werkwijzen toepassen; - Gebruik maken van verschillende soorten kaarten en kaartvaardigheden, luchtfoto's en satellietbeelden	Hoofdstuk 1 Par. 1 t/m 4 - Kenmerken van arme en rijke wijken in Nederland beschrijven. - Beschrijven hoe de leefbaarheid van een wijk verbeterd kan worden. - Arm en rijk op verschillende schaalniveaus bekijken. - Kenmerken benoemen waarmee je welvaart in Nederland kunt meten. - Kenmerken benoemen waarmee je welzijn in Nederland kunt meten. - Regionale verschillen in welvaart en welzijn in Nederland beschrijven en verklaren. - Het bbp per hoofd gebruiken om de welvaart in landen te vergelijken. - Beschrijven wat de nadelen zijn van het bbp per hoofd om landen te vergelijken. - Verschillen in welvaart in Europa beschrijven. - Verschillen in welvaart in de wereld beschrijven en verklaren. - HDI gebruiken om het welzijn in landen te vergelijken. - Gevolgen van globalisering voor welvaart en gezondheid	Schriftelijke toets (1 lesuur)	A	Ja	1	

		• Informatie ordenen, analyseren en daarover conclusies trekken; • Eenvoudig aardrijkskundig onderzoek van beperkte omvang in de eigen omgeving uitvoeren over thematieken die aansluiten bij de inhoud van de exameneenheden K/4 tot en met K/9; Een standpunt innemen en beargumenteren.	beschrijven en de gevolgen afwegen. - Je kunt een onderzoek uitvoeren en presenteren volgens het stappenplan - Kenmerken van welvaart in je eigen wijk herkennen - Plannen maken om de welvaart in je wijk verhogen.	PO Tijdens de SE-week, voor de toets.	B	Nee	1	
3.2	PTO/PTA	AK/K/7 Arm en rijk ⁴ De kandidaat kan: • Verschillen tussen meer en minder welvarende wijken en voorstellen voor verbetering van de woon- en leefomstandigheden in de eigen regio beschrijven. • Regionale verschillen in welvaart in Nederland beschrijven en verklaren. • Regionale verschillen in welvaart in een buiten-Europese macroregio en een contrasterende macroregio elders in de wereld beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken.	Hoofdstuk 1 Par. 1 t/m 11 (1 t/m 4 is herhaling, zie periode 3.1) - Regionale verschillen in inkomen in Nigeria beschrijven en verklaren. - De relatie tussen voedselzekerheid en gezondheid uitleggen. - Regionale verschillen in gezondheid in Nigeria beschrijven en verklaren. - Regionale verschillen in inkomen in de VS beschrijven en verklaren. - Verband tussen welvaart en welvaartsziekten beschrijven. - Regionale verschillen in gezondheid in de VS beschrijven en verklaren. - Landbouwgebieden en belangrijkste gewassen in de VS en Nigeria beschrijven. - Invloed van specialisatie en intensivering bij landbouwproductie beschrijven. - Lage voedselzekerheid Nigeria verklaren. - Rol van VS en Nigeria in de internationale handel van landbouwproducten beschrijven. - Invloed van centrumlanden op landbouw in Nigeria beschrijven.	Schriftelijke toets (1 lesuur)	C	Ja	1	1

			- Maatregelen beoordelen om internationale handel eerlijker te maken.					
3.3	PTO/PTA	AK/K/5 Bronnen van energie⁴ De kandidaat kan: - Het gebruik van energie in de eigen regio beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van energie en de effecten ervan beschrijven. - Het gebruik van energie en de gevolgen ervan voor Nederland en een contrasterende regio elders in Europa beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer energiegebruik en de effecten ervan beschrijven en de situatie in beide gebieden vergelijken. - Het gebruik van energie en de gevolgen ervan in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van energie en de effecten ervan beschrijven.	Hoofdstuk 2 Par 1, 2, 4, 5, 7 en 10 - Beschrijven welke energiebronnen in NL gebruikt worden voor productie van elektriciteit. - Verklaren wat de meest gebruikte energiebronnen in NL zijn. - Voor- en nadelen van energie voor mens en milieu benoemen. - Energieverbruik in eigen omgeving analyseren en verklaren. - Beschrijven welke duurzame energiebronnen in NL worden gebruikt. - Mening formuleren over duurzame energie in NL - Het gebruik van natuurlijke energiebronnen beschrijven en verklaren. - Beschrijven en verklaren welke energiebronnen het meest worden gebruikt in Frankrijk. - Beschrijven hoe elektriciteit wordt opgewekt uit kernenergie. - Voor- en nadelen van kernenergie beschrijven. - Beschrijven en verklaren welke energiebronnen het meest gebruikt worden in Brazilië. - Beschrijven hoe elektriciteit wordt opgewekt uit waterkracht. - Beschrijven hoe biobrandstof wordt geproduceerd.	Schriftelijke toets (1 lesuur)	D	Ja	1	1
				PO	E	Nee	1	
3.4	PTO/PTA	AK/K/9 Grenzen en identiteit⁴ De kandidaat kan:	Hoofdstuk 3 Par. 1 t/m 11 Uitleggen wat territorium is.	Schriftelijke toets (2 lesuur)	F	Nee	1	1

		• Verschillende soorten grenzen in de eigen regio beschrijven en verklaren en verbanden leggen met identiteit. • Verschillen in regionale identiteit en de manier waarmee men daarmee omgaat in Nederland en een contrasterende regio elders in Europa, beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken. • Territoriale conflicten in een buiten Europese macroregio en verklaren en verbanden leggen met grondstoffen en culturele verschillen.	- Verschillende soorten grenzen beschrijven en op kaarten herkennen. - 4 soorten regio's beschrijven. - Voorbeelden geven van tastbare en niet-tastbare kenmerken van cultuur. - Kenmerken van je eigen identiteit benoemen. - Uitleggen hoe identiteiten invloed hebben op insluiting en uitsluiting. - Identiteit van verschillenden wijken herkennen. - Beschrijven welke 6 veranderingen in de samenleving invloed hebben op de Nederlandse cultuur. - Beschrijven hoe gemeenten sociale samenhang kunnen verbeteren. - Grens tussen stad en platteland beoordelen. - Verschillen tussen stad en platteland op gebied van cultuur en bevolking beschrijven. - Kenmerken van Belgische identiteit beschrijven. - Beschrijven hoe België met taalverschillen omgaat. - Verschillen tussen landsbestuur van Nederland en België beschrijven en verklaren. - Beschrijven hoe bewoners van grensgebied profiteren van samenwerking in een euregio. - Samenwerking NL, België en Duitsland in Euregio Maas-Rijn beschrijven. - Samenwerking NL en België in Euregio Scheldemond beschrijven. - Beschrijven hoe Rusland is uitgegroeid tot het grootste land ter wereld.					
--	--	--	---	--	--	--	--	--

PTO-PTA klas 3

			- Spreiding van etnische groepen in Rusland beschrijven. - Uitleggen dat separatisme en nationalisme de Russische staat bedreigen. - Verschillende etnische groepen in de Kaukasus beschrijven. - Een territoriaal conflict en de belangen van etnische groepen in de Kaukasus beschrijven. - Beschrijven hoe grondstoffen in de Kaukasus tot conflict kan leiden.					
Berekening: $(A + B + C + D + E + F) / 6 = \text{PTO cijfer Aardrijkskunde}$								
Berekening schoolexamencijfer: $(C + D + F) / 3 = \text{PTA cijfer Aardrijkskunde klas 3}$								

¹ Zie ook: https://www.examenblad.nl/system/files/exam-document/2023-11/examenprogramma_vmbo_aardrijkskunde_vanaf_2014_2015.pdf

² T.b.v. cijferadministratie Magister

³ Wel/niet herkansbaar binnen de afspraken van het examenreglement <https://broeckland.nl/wp-content/uploads/2024/09/Examenreglement-2024-2029-Broeckland-College.pdf>

⁴ Deze exameneenheid wordt niet centraal getoetst en wordt tijdens het SE getoetst

⁵ Deze exameneenheid wordt ook in het centraal examen getoetst